

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.005.03.2016

P/16/096

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław

T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50

lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/096 – Realizacja Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w dorzeczu rzeki Odry przy wykorzystaniu pożyczki Banku Światowego oraz badanie sprawozdania finansowego tego Projektu
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Renata Kojro, st. inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 99910 z dnia 11 marca 2016 r. <i>(dowód: akta kontroli str. 1-2)</i>
Jednostka kontrolowana	Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu, al. Jana Matejki 5, 50-333 Wrocław (dalej: „DZMiUW” lub „Zarząd”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Joanna Gustowska, Dyrektor Dolnośląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu od dnia 1 stycznia 2004 r. (dalej: „Dyrektor DZMiUW”). <i>(dowód: akta kontroli str. 5-7)</i>

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ działalność DZMiUW w 2015 r. w zakresie realizacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w dorzeczu rzeki Odry (dalej: „Projekt”) oraz sporządzenia sprawozdania finansowego z jego realizacji.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Podstawą powyższej oceny ogólnej były oceny cząstkowe w zakresie obszarów, w których w 2015 r. wykonywano prace zmierzające do realizacji Projektu, tj. prace związane z realizacją zadań w ramach Podkomponentu B1, B3, B4, B5 oraz C3. Realizowane przez DZMiUW wydatki ponoszone były zgodnie z celami Projektu, właściwie rozliczane i prawidłowo ujmowane w ewidencji księgowej. Na bieżąco zabezpieczano finansowanie Projektu, prawidłowo przeprowadzono postępowanie przetargowe na usługę polegającą na wykonaniu operatów szacunkowych, obejmujących wycenę nieruchomości oraz określenie wysokości odszkodowań za zajęcia stałe i czasowe nieruchomości.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na: [1] nieprawidłowym zakwalifikowaniu (na etapie przygotowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na 2015 r.) do § 6209 klasyfikacji budżetowej środków w wysokości 112 536 000,00 zł, przeznaczonych na finansowanie II etapu Wrocławskiego Węzła Wodnego „Przebudowa kanału ulgi Odra-Widawa”, która w tym kształcie i wysokości przeniesiona została do ustawy budżetowej na 2015 r., czym naruszono postanowienia załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych²; [2] nieterminowym przekazaniu do Biura Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry (dalej: „BKP”) dwóch sprawozdań miesięcznych z wydatków i wypłat dokonanych w ramach Projektu.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania podejmowane przez DZMiUW w zakresie realizacji zadań Projektu w 2015 r.

1.1 Wydatki Projektu

Opis stanu
faktycznego

Zadania związane z realizacją Projektu powierzone zostały wyodrębnionej komórce organizacyjnej DZMiUW, tj. Działowi Projektu Banku Światowego³ (dalej: „JRP”)⁴. Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. w JRP zatrudnionych było łącznie 20 osób⁵. Dział ten korzystał również ze wsparcia merytorycznego innych komórek organizacyjnych DZMiUW⁶.

(dowód: akta kontroli str. 13-16, 27, 33, 61, 203-235, 1857)

W 2015 r. na rzecz zadań Projektu, realizowanych przez DZMiUW w ramach Komponentu B „Modernizacja Wrocławskiego Węzła Wodnego” (dalej: „WWW”) oraz Podkomponentu C3⁷ „Strategia osłony przeciwpowodziowej oraz pomoc w przygotowaniu nowych projektów”, wydatkowano łącznie 94 824 385,96 zł, co stanowiło 84,5% planowanych po zmianach wydatków⁸.

Wydatki te poniesione zostały w związku z realizacją zadań w ramach następujących Podkomponentów:

- B1 – przebudowa obiektów ochrony przeciwpowodziowej – wydatki w wysokości 25 708 776,27 zł, tj. 27,1% wydatków poniesionych na Projekt w 2015 r.;
- B3 – przebudowa kanału przeciwpowodziowego w dolinie Widawy – wydatki w wysokości – 47 732 342,09 zł, tj. 50,3% wydatków Projektu w 2015 r.;
- B4 – prace projektowe, administracja i nadzór nad realizacją inwestycji – wydatki w wysokości 6 210 917,23 zł, tj. 6,6% wydatków Projektu w 2015 r.;
- B5 – pozyskiwanie prawa dysponowania nieruchomościami dla celów inwestycyjnych – wydatki w wysokości 12 986 049,97 zł; tj. 13,7% wydatków Projektu w 2015 r.;
- C3 – strategia osłony przeciwpowodziowej oraz pomoc w przygotowaniu nowych projektów – wydatki w wysokości 2 186 300,40 zł, tj. 2,3% wydatków Projektu w 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 325-327; 351; 559-566; 618-624; 625-650; 1151-1410; 1852)

W ramach Podkomponentu B1 poniesione wydatki dotyczyły płatności na rzecz wykonawców zadań inwestycyjnych, zrealizowanych w ramach czterech kontraktów zawartych w 2012 r. (tj. B1-1, B1-2, B1-3 i B1-11)⁹.

³ Od 1 stycznia 2015 r. Poprzednio komórka ta nosiła nazwę: Dział Projektu Wrocławskiego Węzła Wodnego.

⁴ Powołana Zarządzeniem Dyrektora DZMiUW nr 114/2007 z dnia 20 września 2007 r. w sprawie powołania Jednostki Realizującej Projekt „Ochrona przeciwpowodziowa w dorzeczu rzeki Odry – Modernizacja Wrocławskiego Węzła Wodnego” dla zadań DZMiUW.

⁵ W badanym okresie w JRP zatrudnionych było łącznie 25 osób.

⁶ W badanym okresie do pracy w JRP przeniesiono trzy osoby.

⁷ W dniu 21 października 2014 r. na posiedzeniu Komitetu Sterującego „Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w dorzeczu rzeki Odry”, DZMiUW został ujęty jako jednostka wdrażająca Podkomponent C3. Konsultant Wsparcia Technicznego DZMiUW (po uzgodnieniu z Bankiem Światowym), został włączony w prace nad dokumentacją (analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne) dla nowego Projektu.

⁸ W odniesieniu do planu uwzględniającego stan faktyczny na dzień 31 grudnia 2015 r. - na kwotę 112 284 498,00 zł. Według stanu na dzień 4 lutego 2015 r. plan finansowy z wydatkami niewygasającymi wynosił 242 336 760,00 zł.

⁹ Kontrakt B1-1 „Modernizacja obwałowania Blizanowice-Trestno” (dalej: „kontrakt B1-1”), kontrakt B1-2 „Modernizacja obwałowania Kotowice-Siedlce” (dalej: „kontrakt B1-2”), kontrakt B1-3 „Budowa

W przypadku Podkomponentu B3 poniesione wydatki dotyczyły płatności na rzecz wykonawców robót budowlanych, realizowanych w ramach dwóch kontraktów zawartych w 2014 r.¹⁰. W przypadku Podkomponentu B4 poniesiono wydatki na rzecz Konsultanta Wsparcia Technicznego¹¹ z tytułu usług wykonywanych na podstawie umowy z dnia 14 października 2009 r. pn. „Nadzór projektowo-konstrukcyjny nad pracami ochrony przeciwpowodziowej celem modernizacji Wrocławskiego Węzła Wodnego” (dalej: „umowa z dnia 14 października 2009 r.”). Z kolei z Podkomponentu B5 dokonano płatności na wypłatę odszkodowań za zajęcia stałe i czasowe nieruchomości, związanych z realizacją tzw. „zadań widawskich”, a także „odrzańskich”, jak również tytułem zapłaty rzeczoznawcy za wykonanie operatów szacunkowych¹². Po raz pierwszy w 2015 r. poniesiono także wydatki w ramach Podkomponentu C3, które dotyczyły płatności związanych z przygotowaniem dokumentów dla Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej „Odra-Wisła” przez Konsultanta Wsparcia Technicznego, wypłaconych na podstawie aneksu nr 13, 16 i 17 do umowy z dnia 14 października 2009 r.

(dowód: akta kontroli str. 325-327; 351; 559-566; 618-624; 625-650; 1151-1410; 1859; 2134-2219)

1.2 Zaawansowanie finansowo-rzeczowe zadań realizowanych w ramach Projektu

Opis stanu faktycznego

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. zaawansowanie finansowe zadań realizowanych przez DZMiUW wyniosło 45,7% planowanych dla tej jednostki wydatków w kwocie 708 683 837,00 zł¹³, gdyż do końca 2015 r. wydatkowano 323 599 713,02 zł¹⁴. W odniesieniu do pierwotnie planowanych wydatków na ten cel, koszty zadań DZMiUW wzrosły o 191 393 837,00 zł¹⁵. Przyczyną tego stanu były głównie wyższe niż pierwotnie zakładano koszty przebudowy kanału ulgi Odra – Widawa (Podkomponent B3). Nakłady na realizację Podkomponentu B3 mają zostać pokryte ze środków rezerw celowych budżetu Państwa¹⁶.

Według na dzień 24 maja 2016 r. DZMiUW oszacował, że w ramach Podkomponentu B1 pozostaną oszczędności w wysokości 3 472 707,59 zł, wobec czego planuje on wystąpić z wnioskiem do BKP o korektę alokacji środków w tym Podkomponencie i przeniesienie ich na zadania Podkomponentu B3.

(dowód: akta kontroli str. 190-202; 236-237; 564-566; 1616-1623; 1753; 1858-1859; 2894; 3101-3102; 3125-3126)

---

i modernizacja innych obwałowań powyżej m. Wrocławia” (dalej: „kontrakt B1-3”) oraz kontrakt B1-11 „Budowa i modernizacja innych obwałowań poniżej m. Wrocławia” (dalej: „kontrakt B1-11”).

¹⁰ Kontrakt B3-1 „Odcinek: Przelew Odra-Widawa do mostu kolejowego (ul. Krzywoustego)” (dalej: „kontrakt B3-1”) oraz kontrakt B3-2 „Odcinek: Rzeka Widawa od mostu kolejowego (ul. Krzywoustego) do ujścia do Odry” (dalej: „kontrakt B3-2”).

¹¹ Konsorcjum firm: Grontmij Polska spółka z o.o., Grontmij Nederland B.V.; Artelia Ville & Transport SAS, Artelia Spółka z o.o.; Ekocentrum spółka z o.o.

¹² Obejmujących wycenę nieruchomości zarówno dla obiektów „odrzańskich” (dla kontraktów B1-2, B1-3 i B1-11) jak i „widawskich”.

¹³ Zgodnie z zaktualizowanym Planem Finansowym realizacji Projektu na dzień 26 maja 2015 r.

¹⁴ W kwocie tej ujęto również wydatki (za pełnienie nadzorów na zadaniach/obiektach odrzańskich) w wysokości 46 482 zł z tytułu umów zawartych przed dniem 1 stycznia 2007 r., które zostały poniesione ze środków budżetu państwa.

¹⁵ W odniesieniu do wartości pierwotnie planowanej, tj. 517 290 000,00 zł.

¹⁶ Decyzja Ministra Finansów o zapewnieniu finansowania realizacji przedsięwzięcia z dnia 11 czerwca 2014 r. nr DZ1/4442/9-9/LHU/14/RD-52283 oraz z dnia 18 grudnia 2015 r. nr DZ1.913.201.205.

Podkomponent B1 – Modernizacja obwałowań Odry (przebudowa obiektów ochrony przeciwpowodziowej)

Na potrzeby realizacji ww. inwestycji do końca 2015 r. DZMiUW przejął na stałe 675 z 716 planowanych nieruchomości, a pod zajęcia czasowe przejęło 625 z 682 nieruchomości, jak również wypłacono odszkodowania za 75,3% przejętych/zajętych nieruchomości. Do końca badanego okresu zakończone zostały wszystkie zasadnicze roboty budowlane, realizowane w ramach czterech kontraktów zawartych w 2012 r., jak również uzyskano od Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego pozwolenia na użytkowanie dla wszystkich 19 obiektów.

(dowód: akta kontroli str. 1585-1752; 1849-1910; 1911-2086; 2087-2091; 2092-2133)

1.2.1 Kontrakt B1-1: Modernizacja obwałowania Blizanowice – Trestno

W dniu 17 kwietnia 2012 r. zawarta została umowa z „Energopol-Szczecin” S.A. na realizację kontraktu B1-1 na kwotę 14 333 662,09 zł. Termin zakończenia robót określono na 16 grudnia 2013 r., a czas realizacji robót na 525 dni, natomiast okres zgłaszania wad na 365 dni. Wykonawca w terminie zakończył realizację robót.

W dniu 3 stycznia 2014 r. wystawiono protokół odbioru końcowego prac, a dnia 9 stycznia 2014 r. Inżynier¹⁷ wystawił Świadcstwo Przejęcia. W dniu 19 marca 2014 r. odbył się odbiór prac związanych z usunięciem zgłoszonych wad. Dnia 16 grudnia 2014 r. zakończył się roczny okres zgłaszania wad i Inżynier wydał Świadcstwo Wykonania. Wykonawca usunął usterki (dotyczące m.in. robót nawierzchniowych, wykończeniowych i prac porządkowych) stwierdzone przez komisję odbiorową.

Niezależnie od powyższego, w dniu 14 stycznia 2014 r., wykonawca złożył wniosek o rozpoznanie sporu przez Komisję Rozjemstwa w sprawie roszczenia dotyczącego natrafienia podczas robót na niewybuchy. Decyzją Komisji Rozjemstwa z dnia 6 marca 2014 r. roszczenie zostało uznane w całości. Należność w wysokości 6 498,00 zł netto za przestój spowodowany wstrzymaniem prac w związku z natrafieniem na niewybuchy została wykonawcy wypłacona w dniu 24 marca 2015 r. Ponadto decyzją Komisji Rozjemstwa z dnia 28 lutego 2014 r. uznano roszczenie wykonawcy dotyczące wywozu nadmiaru humusu na kwotę 149 930,57 zł netto DZMiUW powiadomił Komisję Rozjemstwa o niezadowoleniu z tej decyzji. Do dnia zakończenia kontroli stronom nie udało się rozwiązać tego sporu polubownie.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. zaawansowanie rzeczowe prac na tym kontrakcie wynosiło 100%, a zaawansowanie finansowe w oparciu o zaakceptowane przejściowe świadectwa płatności i wystawione faktury, wynosiło 67,5%. Na ten dzień na rzecz wykonawcy dokonano płatności na kwotę 9 674 551,77 zł, jak również rozliczono zaliczkę w wysokości 716 683,10 zł. Trwa okres dodatkowej gwarancji (3 lata).

W ramach przywołanego powyżej zadania inwestycyjnego odbudowane i przebudowane zostały dwa odcinki wałów przeciwpowodziowych o łącznej długości ok. 5,80 km na lewym brzegu Odry powyżej miasta Wrocławia. Ponadto przebudowano m.in.: cztery przepusty wałowe, bramę powodziową, 12 zjazdów i przejazdów wałowych, wybudowano schody na dziewięciu skarpach wałów, przebudowano przejazd wałowy w ciągu drogi gminnej, wybudowano mijanki w ciągu drogi serwisowej (cztery sztuki), wybudowano drogi serwisowe o długości 5,40 km.

(dowód: akta kontroli str. 1848-1910; 1911-2086; 2087-2091; 2092-2098; 2116-2119)

¹⁷ Należy przez to rozumieć Inżyniera Kontraktu.

1.2.2 Kontrakt B1-2: Modernizacja obwałowania Kotowice – Siedlce

W dniu 31 sierpnia 2012 r. zawarta została umowa z firmą Skanska S.A. na realizację kontraktu B1-2 na kwotę 65 988 211,89 zł. Termin zakończenia robót określony został w tej umowie na dzień 18 listopada 2014 r., a czas ich trwania na 720 dni, natomiast okres zgłaszania wad na 365 dni.

W dniu 17 listopada 2014 r. wykonawca prac złożył wniosek o wystawienie Świadectwa Przejęcia Robót z informacją o zasadniczym ich ukończeniu w dniu 18 listopada 2014 r. Od tego dnia prace rozpoczęła komisja odbiorowa, powołana przez DZMiUW. W dniu 12 grudnia 2014 r. spisany został protokół odbiorowy prac, a w dniu 15 grudnia 2014 r. Inżynier wydał Świadectwo Przejęcia. Dnia 18 listopada 2015 r. zakończył się roczny okres zgłaszania wad i Inżynier wydał Świadectwo Wykonania.

Wykonawca usunął usterki (dotyczące m.in. robót wykończeniowych, przemaalowania szlabanów oraz obsiewu skarp i robót zaległych - dokończenie wyposażenia zamknięcia rozbiernego obiektu WWW nr 2) stwierdzone przez komisję odbiorową.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. zaawansowanie rzeczowe prac na kontrakcie wynosiło 100%, natomiast zaawansowanie finansowe kształtowało się na poziomie 90,48%. Na ten dzień na rzecz wykonawcy dokonano płatności na kwotę 59 704 323,81 zł, jak również rozliczono zaliczkę w wysokości 9 898 231,78 zł.

W ramach przywołanego powyżej zadania inwestycyjnego odbudowane i przebudowane zostały trzy odcinki wałów przeciwpowodziowych o łącznej długości ok. 21,8 km, tj. odcinki Kotowice – Siedlce długości ok. 10,5 km, Radwanice – Siechnice długości ok. 10,6 km, oraz Siechnice długości ok. 0,7 km. Ponadto przebudowano i wykonano m.in.: 27 zjazdów i przejazdów wałowych, trzy przepusty wałowe, 54 szlabany wałowe, 64 oznakowania pionowe, przejazd ul. Starodworskiej, wylot kanalizacji deszczowej z ul. Konopnickiej, nowy przepust na wlocie rzeki Szalonej wraz z przełożeniem odcinka tej rzeki, ul. Starowiejską, rondo do zawracania przy drodze na koronie wału (Siechnice).

(dowód: akta kontroli str. 1848-1910; 1911-2086; 2087-2091; 2092-2093; 2120-2125; 2902)

1.2.3 Kontrakt B1-3: Budowa i modernizacja innych obwałowań powyżej m. Wrocławia

W dniu 28 listopada 2012 r. zawarta została umowa na realizację kontraktu B1-3 z wykonawcą – konsorcjum firm Budimex S.A. (lider) i Ferroval Agroman S.A. – na kwotę 39 997 177,26 zł. Termin zakończenia robót określony został w tej umowie na dzień 20 grudnia 2014 r., a czas ich trwania na 690 dni, natomiast okres zgłaszania wad na 365 dni.

W dniu 21 listopada 2014 r. wykonawca zgłosił zakończenie robót budowlanych. Od dnia 3 grudnia 2014 r. prace rozpoczęła komisja odbiorowa powołana przez DZMiUW. W dniu 19 grudnia 2014 r. został spisany protokół odbiorowy prac i Inżynier wydał Świadectwo Przejęcia. W dniu 21 listopada 2015 r. powinien zakończyć się roczny okres zgłaszania wad. Niemniej jednak w trakcie odbioru końcowego, z uwagi na niesprzyjające warunki pogodowe, komisja odbiorowa nie była w stanie jednoznacznie określić wizualnie czy obsiew skarp (na obiekcie WWW nr 4 (Opatowice) i nr 8 (Kamieniec Wrocławski) został wykonany zgodnie z założeniami Specyfikacji Technicznej, dlatego uzgodniono, że wzrost traw zostanie poddany ponownemu przeglądowi z chwilą rozpoczęcia okresu wegetacji roślin. Pomimo podjętych przez wykonawcę prób dosiewu, trawa nie zdążyła jednak

wykiełkować i zadarnić korpusu wału. Z tego powodu wykonawca zawniósł o zmianę terminu zakończenia okresu zgłaszania wad na dzień 30 czerwca 2016 r.

Nie zostały także wykonane roboty zaległe, polegające na usunięciu odpadów z obiektu WWW nr 5. Przyczyną tego stanu było niezakończony jeszcze postępowanie administracyjne, dotyczące wywozu odpadów ze wskazanego obiektu, w którym stronami są DZMiUW i Urząd Miejski we Wrocławiu.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. zaawansowanie rzeczowe prac na kontrakcie wynosiło 100%, natomiast zaawansowanie finansowe kształtowało się na poziomie 79,54%. Na ten dzień na rzecz wykonawcy dokonano płatności na kwotę 31 812 407,06 zł, jak również rozliczono zaliczkę w wysokości 5 999 576,59 zł.

W ramach ww. zadania inwestycyjnego wybudowano i przebudowano sześć odcinków wałów przeciwpowodziowych o łącznej długości ok. 15,6 km, tj. odcinki Opatowice - ok. 4 km, Nowy Dom - ok. 1,3 km, Janowice - ok. 1,4 km, Jeszkowice - budowa wału ok. 0,5 km, Kamieniec Wrocławski - Wojnów - ok. 6,3 km, Międzyrzecka - ok. 2,1 km. Ponadto wybudowano i przebudowano m.in.: mury oporowe żelbetowe, pięć przepustów żelbetowych, 26 schodów skarpowych, 38 szlabanów obrotowych, rowy odwadniające. Dokonano ubezpieczenia narzutem kamiennym skarpy odwodnej, wybudowano mury oporowe ze ścian typu „L” oraz z koszy gabionowych.

(dowód: akta kontroli str. 1848-1910; 1911-2091; 2092-2093; 2099-2104; 2126-2133; 2902-2903)

1.2.4 Kontrakt B1-11: Budowa i modernizacja innych obwałowań poniżej m. Wrocławia

W dniu 26 października 2012 r. zawarto umowę z firmą Skanska S.A. na realizację kontraktu B1-11 na kwotę 49 741 578,68 zł. Planowany termin zakończenia umowy określony został na dzień 31 grudnia 2014 r., a czas przewidziany na jej realizację na 750 dni, natomiast okres zgłaszania wad na 365 dni.

W dniu 29 grudnia 2014 r. wykonawca prac złożył wniosek o wystawienie Świadectwa Przejęcia Robót z informacją o zasadniczym ich ukończeniu. W styczniu 2015 r. rozpoczęła się procedura odbiorowa, przy czym w dniu 26 stycznia 2015 r. spisano protokół odbiorowy prac i wydano Świadectwo Przejęcia. W dniu 1 stycznia 2016 r. zakończył się roczny okres zgłaszania wad i Inżynier wydał Świadectwo Wykonania.

Wykonawca usunął usterki stwierdzone przez komisję odbiorową dotyczące m. in. podniesienia terenu w rejonie przejazdu - zastoisko wodne (obiekt WWW nr 11), dokonania korekty nachylenia poziomej części fartucha w rejonie zjazdu nr 7 (obiekt WWW nr 17), wyprawienia schodów na wale (obiekt WWW nr 18B) i robót wykończeniowych (obsiew skarp).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. zaawansowanie rzeczowe prac na kontrakcie wyniosło 100%, natomiast zaawansowanie finansowe kształtowało się na poziomie 82,45%. Na ten dzień na rzecz wykonawcy dokonano płatności na kwotę 41 010 315,62 zł, jak również rozliczono zaliczkę w wysokości 7 461 236,80 zł.

W ramach ww. zadania inwestycyjnego wybudowano, przełożono i przebudowano dziewięć odcinków wałów przeciwpowodziowych o łącznej długości ok. 17,2 km, tj. odcinki Różanka - ok. 1,5 km, Rędzin - ok. 0,9 km, Lesica - ok. 1 km, Szczepin - ok. 1,4 km, Kozanów - ok. 1,4 km, Maślice - ok. 0,9 km, Pracze Odrzańskie - ok. 4,2 km, Janówek - ok. 5,9 km. Ponadto wybudowano i przebudowano przesłony przeciwiłtracyjne z zawiesziny twardniejącej na długości ok. 8,9 mb, 30 schodów skarpowych, 45 szlabanów obrotowych, 10 mijanek w ciągu drogi przywałowej.

(dowód: akta kontroli str. 1848-1910; 1911-2086; 2087-2091; 2092-2093; 2105-2115)

Podkomponent B3 – Przebudowa kanału przeciwpowodziowego w dolinie Widawy

Na potrzeby realizacji ww. inwestycji do końca 2015 r. DZMiUW przejął na stałe 646 z 797 planowanych nieruchomości, a pod zajęcia czasowe przejęto 653 z 769 nieruchomości, jak również wypłacono odszkodowania za 37,6% przejętych/zajętych nieruchomości. W terminie umownym¹⁸, tj. do dnia 12 lutego 2015 r., wydane zostały wykonawcom robót wszystkie nieruchomości podlegające zajęciom stałym. Pozostałe nieruchomości podlegające zajęciom czasowym były przekazywane wykonawcom sukcesywnie, niemniej jednak według stanu na dzień 5 kwietnia 2016 r. wykonawcom robót nie przekazano łącznie 36 działek¹⁹.

Opóźnienie (ok. 14 miesięcy) w pozyskaniu nieruchomości spowodowane było przede wszystkim zaskarżeniem przez właścicieli nieruchomości pozwoleń na realizację inwestycji (dalej: „PNRI”) dla kontraktu B3-2 do Ministra Infrastruktury i Rozwoju. Ostateczne rozstrzygnięcie w zakresie decyzji nastąpiło w dniu 18 i 23 września 2015 r. Ww. Minister zmienił m.in. kwalifikację zajęć czasowych na ograniczenia w korzystaniu.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę na fakt, że PNRI nie reguluje prawa do korzystania z zajęć czasowych, gdyż wymaga ono zgody właściciela oraz uzgodnienia wysokości odszkodowania na podstawie prawa cywilnego. Tymczasem wykonawca kontraktu B3-2 pozyskał od właścicieli części nieruchomości, którzy wcześniej wyrazili zgody na udostępnienie swoich działek, pisemne oświadczenie o wycofaniu tych zgód. Skutkiem tego była znaczna ilość spraw skierowanych do Wojewody Dolnośląskiego w celu ustalenia wysokości odszkodowania. Do końca 2015 r. temu organowi przekazano łącznie 329 spraw, w których nie udało się uzgodnić z właścicielami nieruchomości wysokości odszkodowań, a pozostałe 122 sprawy (łącznie 451) przekazano w pierwszej dekadzie kwietnia 2016 r. Wycofanie się właścicieli z wcześniej wyrażonych zgód, przełożyło się również na opóźnienia w wypłatach odszkodowania.

(dowód: akta kontroli str. 375-558; 1848-1910; 2416-2449; 3123-3124)

1.2.5 Kontrakt B3-1: Odcinek: Przelew Odra-Widawa do mostu kolejowego (ul. Krzywoustego)

W dniu 23 września 2014 r. zawarto umowę z firmą Skanska S.A. na realizację kontraktu B3-1 na kwotę 225 357 328,70 zł. Planowany termin zakończenia robót określony został na dzień 18 grudnia 2016 r., a czas trwania robót na 720 dni. W dniu 29 grudnia 2014 r. Inżynier wydał polecenie rozpoczęcia robót.

W ramach kontraktu przewidziane jest m.in.: wykonanie jazu klapowego (obiekt WWW nr 40), budowa, przebudowa i rozbiórka ponad 16 km wałów przeciwpowodziowych (obiekty WWW nr 44.1, nr 44.2, nr 44.3, nr 44.11, nr 44.12, 44.13, nr 44.13, nr 44.14, nr 45.1, nr 45.2, nr 45.3, nr 45.5, nr 45.6, nr 46.1), przebudowa trzech mostów drogowych, tj. Swojczycki (obiekt WWW nr 41.1) oraz zespołu dwóch mostów (południowy i północny) B. Krzywoustego (obiekt WWW nr 42.1) i dwóch kolejowych, tj. Swojczycki (obiekt WWW nr 41.2) i B. Krzywoustego (obiekt WWW nr 42.1.1), rozbudowa kanału (obiekt WWW nr 41.3), roboty nawierzchniowe i drogowe oraz przebudowa istniejącej powiązanej i kolidującej infrastruktury.

¹⁸ Licząc od dnia wydania polecenia robót przez Inżyniera, tj. od dnia 29 grudnia 2014 r. (zgodnie z subklauzulą 2.1 Warunków Szczególnych Kontraktu (część A - Dane kontraktu), tj. nie później niż 45 dni po dacie rozpoczęcia (teren budowy będzie przekazywany sukcesywnie dla poszczególnych obiektów po uzgodnieniu z wykonawcą harmonogramu przekazania terenu budowy).

¹⁹ Zgodnie z opinią Inżyniera Kontraktu działki te nie są niezbędne do realizacji robót.

BR 21

Na dzień 31 grudnia 2015 r., po upływie 51% czasu przewidzianego na ww. zadanie, zaawansowanie rzeczowe inwestycji wynosiło 34,17%, natomiast zaawansowanie finansowe kształtowało się na poziomie 32,8%. Wydatkowane środki zamknęły się kwotą 40 028 633,12 zł, przy czym kwota 33 803 599,31 zł (84,4%) stanowiła płatność zaliczkową dokonaną w 2014 r. na rzecz wykonawcy kontraktu.

(dowód: akta kontroli str. 1848-2086; 2220-2411; 2416-2449; 2450-2451; 2452-2743)

Zasadnicze prace budowlane rozpoczęto w dniu 16 lutego 2015 r., tj. zgodnie z bazowym harmonogramem. Niemniej jednak w trakcie realizacji kontraktu B3-1, postęp prac budowlanych nie przebiegał terminowo i na dzień 29 lutego 2016 r. faktyczny procent zaawansowania rzeczowego był mniejszy od zakładanego²⁰ o ok. 7,5%. W przeliczeniu na ilość dni opóźnienie na ten dzień wyniosło ok. 139 dni i dotyczyło głównie obiektu WWW nr 42.1. W toku realizacji przywołanego kontraktu, Inżynier 12 razy wydawał polecenie aktualizacji harmonogramu robót. Ostatnia jego aktualizacja została złożona przez wykonawcę w dniu 14 stycznia 2016 r., jednak do czasu zakończenia czynności kontrolnych nie uzyskała akceptacji Inżyniera, ponieważ wskazane terminy zakończenia robót wykraczają poza termin zakończenia kontraktu. Jako datę zakończenia kontraktu wykonawca wskazał dzień 13 lipca 2017 r., a więc 207 dni (ok. 6,9 miesiąca) po terminie umownym.

(dowód: akta kontroli str. 1848-2086; 2220-2411; 2416-2449; 2450-2451; 2452-2743; 3123-3124; 3127-3148)

Największy wpływ na zaawansowanie rzeczowe prac na kontrakcie B3-1 miały problemy związane z realizacją zadania pn. „Przebudowa mostu drogowego B. Krzywoustego” (obiekt WWW nr 42.1), gdzie na dzień 29 lutego 2016 r. liczba dni opóźnienia w stosunku do czasu przewidzianego na jego realizację wynosiła 139 dni. W ramach tego zadania planowana była przebudowa zespołu dwóch mostów drogowych (południowego i północnego) Bolesława Krzywoustego w ciągu drogi krajowej nr 98. Na obiekcie tym nie zostały wykonane m.in. prace takie jak: montaż mostowych belek prefabrykowanych, część drogowa – przebudowy tłuczniowe, realizacja płyty pomostowej, umocnienie stożków i skarp nasypów, realizacja płyt przejściowych, montaż kolektora, montaż dylatacji mostowych, budowa sieci MTTK, izolacja płyty pomostowej, realizacja kap chodnikowych wraz z krawężnikiem i deską, montaż barier i balustrad, nawierzchnie kap chodnikowych. Wykonano natomiast m.in.: prace palowe, pogrążanie ścianek szczelnych wokół podpór, betony podkładowe podpór, próbne obciążenie pali, roboty konstrukcyjne podpór (zbrojenie), zabetonowano fundamenty wszystkich podpór (P1, F2, F3, F4, F5, P6) oraz korpus przyczółka P6 wraz ze skrzydłem przyczółka.

(dowód: akta kontroli str. 2220-2411; 2416-2449; 2744-2772; 2895-2900)

Przyczynami powstania opóźnień na obiekcie WWW nr 42.1 były m.in.: [1] kolizje z sieciami infrastrukturalnymi, tj. niezidentyfikowanymi kablami oraz zmiany warunków technicznych związanych z przebudową studni rewizyjnej, które zmieniły warunki techniczne sieci wodociągowej eksploatowanej przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji (dalej: „MPWiK”), co wymagało wykonania i uzgodnienia dokumentacji wykonawczej; [2] konieczność przeprojektowania i zmiana sposobu posadowienia obiektu. Rozpoznawcze badania geologiczne warunków gruntowo-wodnych w rejonie mostów przeznaczonych do rozbiórki zostały wykonane na etapie prac projektowych. Dyrektor DZMiUW wskazała, że ze względów technicznych (nie można było wprowadzić sprzętu do odwiertu pod istniejący obiekt) wykonanie badań geologicznych w lokalizacji podpór

²⁰ Wg harmonogramu na dzień 29 lutego 2016 r. stopień zaawansowania rzeczowego robót powinien wynosić ok 47%.

nie było możliwe. Rozbieżności pomiędzy dokumentacją techniczną, a rzeczywistymi warunkami gruntowo-wodnymi (w przypadku mostu południowego) wystąpiły na etapie prowadzenia prac budowlanych (z chwilą rozpoczęcia prac związanych z wykonywaniem pali fundamentowych). Po wyburzeniu istniejącej konstrukcji w miejscach wykonywania pali fundamentowych, w wyniku szczegółowej weryfikacji układu warstw geologicznych, stwierdzono występowanie soczewek i przewarstwień nawodnionych gruntów piaszczystych, co uniemożliwiło wykonanie pali o poszerzonej postawie. W tej sytuacji, jak wskazała Dyrektor DZMiUW, koniecznym było wykonanie uzupełniających badań geologicznych w lokalizacji podpór i przyczółków. W oparciu o te badania zostały wykonane ponowne obliczenia nośności pali. W efekcie, koniecznym było przeprojektowanie i zmiana sposobu posadowienia obiektu; [3] wysoki stan wód gruntowych i nadmierne uwilgotnienie terenu międzywała, skąd miał być wykonywany montaż elementów konstrukcyjnych mostu. Kontynuowanie prac było możliwe po wzmocnieniu podłoża.

(dowód: akta kontroli str. 2220-2411; 2416-2449; 2452-2743; 2895-2900)

W przypadku obiektu WWW nr 42.1 istnieje ryzyko niedotrzymania dnia 18 grudnia 2016 r., jako terminu zakończenia kontraktu, a opóźnienie może wynosić ok 3,6 miesiąca²¹ (110 dni), przyjmując, jako miernik tego przekroczenia wykonanie płyty pomostowej obiektu. Wykonawca robót dążąc do minimalizacji powstałych opóźnień, podjął działania naprawcze, wprowadzając m.in. wydłużenie czasu pracy, dodatkowy sprzęt w postaci palownicy oraz dodatkowe zespoły robocze. Rozważana jest także możliwość zmiany organizacji robót poprzez realizację mostu równoległego metodą „połówkową”, tj. wyburzenie połowy mostu istniejącego w celu rozpoczęcia prac związanych z posadowieniem obiektu. W ocenie JRP podjęte przez wykonawcę działania powinny doprowadzić do znacznej redukcji opóźnienia.

(dowód: akta kontroli str. 2895-2900)

Niewielkie opóźnienia²² w robotach wystąpiły także w związku z realizacją zadań związanych z przebudową mostów Swojczyckich, tj. kolejowego (obiekt WWW nr 41.2) oraz drogowego (obiekt WWW nr 41.1). Opóźnienia, w przypadku obiektu WWW nr 41.2 wynikały z nowych oczekiwań PKP Energetyka i braku zgody na wyłączenie napięcia (pomimo zaakceptowanego regulaminu wyłączenia napięcia), a w przypadku obiektu WWW nr 41.1 były spowodowane koniecznością wykonania nowych obliczeń związanych z nośnością pali, gdyż wystąpiły zmiany warunków gruntowych.

(dowód: akta kontroli str. 2416-2449, 2902-2903; 3122)

W ramach kontraktu B3-1 wykonawcy zlecane²³ były także dodatkowe roboty obejmujące m.in.: [1] budowę nowego przepustu na odcinku wału 1+700 do 1+965 (obiekt WWW nr 44.3) oraz rozebranie starego w zamian za pierwotne rozwiązanie jego przedłużenia. Było to pochodną zmian rozwiązań projektowych; [2] roboty w zakresie kanalizacji sanitarnej tłocznej tj. montaż rur sygnalizacyjnych (obiekt WWW nr 44.3). Zmianę wprowadzono w projekcie wykonawczym po uzgodnieniach z właścicielem sieci, tj. MPWiK; [3] roboty w zakresie sieci wodociągowej polegające na wykonaniu bloku oporowego przy W1 i W4 (obiekt WWW nr 41.1). Zmianę wprowadzono w projekcie wykonawczym po uzgodnieniach z właścicielem sieci, tj. MPWiK; [4] likwidację kolizji infrastruktury teletechnicznej (kabel TKD 69x2) na obiektach WWW nr 44.11 i 44.1. Projekt nie przewidywał przebudowy kabla,

²¹ Stan na dzień 29 kwietnia 2016 r.

²² Według stanu na dzień 29 lutego 2016 r. opóźnienia wynosiły odpowiednio dla obiektu WWW nr: [1] 41.2 – dziewięć dni i do dnia 12 maja 2016 r. opóźnione prace zostały nadrobione oraz [2] 41.1 – 38 dni, a do dnia 12 maja 2016 r., opóźnienie zredukowano do 10 dni.

²³ Zgodnie z subklauzulą 13.5 umowy.

a jedynie jego przełożenie lub pogłębienie, lecz ze względu na zły stan techniczny i wiek (ok. 30 lat) nie było możliwości jego przełożenia; [5] wykonanie tymczasowego ogrodzenia terenu Rodzinnego Ogrodu Działkowego „Kłos” (obiekt WWW nr 45.1 i 44.1). Ogrodzenie było konieczne ze względu na ochronę ogródków działkowych przed dewastacją; [6] montaż dwóch dodatkowych studni drenarskich S36A i S36B fi 600 mm (obiekt WWW nr 44.11). Zmianę wprowadzono w projekcie wykonawczym po uzgodnieniach z właścicielem sieci, tj. MPWiK. Łączna wartość wyszczególnionych robót wynosiła 342 347,38 zł i finansowana była w ramach kwot warunkowych przewidzianych w kontrakcie. Nie miała wpływu na całkowity wzrost kosztów inwestycji.

(dowód: akta kontroli str. 2416-2449)

Niezależnie od powyższego wykonawca kontraktu B3-1 złożył roszczenie w zakresie braku dostępu do terenu, na którym miały być prowadzone roboty budowlane. Roszczenie zostało przez Inżyniera odrzucone, jako bezzasadne. Zdaniem Inżyniera, pomimo, że w terminie umownym do dnia 12 lutego 2015 r. nie przekazano wykonawcy trzech działek podlegających zajęciom czasowym²⁴, dostęp do nich nie był konieczny, aby zrealizować pełny zakres kontraktu. Ostatecznie, bowiem z zajęcia tych działek zrezygnowano. Wykonawca w dalszym ciągu informuje Inżyniera o jego uprawnieniach do roszczeń w związku z brakiem możliwości prowadzenia robót na wskazanych powyżej odcinkach.

(dowód: akta kontroli str. 2416-2449; 2452-2743)

1.2.6 Kontrakt B3-2: Odcinek: Rzeka Widawa od mostu kolejowego (ul. Krzywoustego do ujścia Odry)

W dniu 23 września 2014 r. zawarto umowę z firmą Mota Engil Central Europe S.A. na realizację kontraktu B3-2 na kwotę 158 768 794,15 zł. Planowany termin zakończenia robót określony został na dzień 18 grudnia 2016 r., a czas trwania robót na 720 dni. W dniu 29 grudnia 2014 r. Inżynier wydał polecenie rozpoczęcia robót.

W ramach kontraktu przewidziana jest m.in.: budowa, przebudowa i rozbiórka ponad 29 km wałów przeciwpowodziowych (obiekty WWW nr 19, nr 44.4, nr 44.5, nr 44.6, nr 44.7, nr 44.8, nr 44.9, nr 44.10, nr 44.15, nr 44.16, nr 44.17, nr 44.18, nr 45.4, nr 46.2), budowa i przebudowa trzech drogowych obiektów mostowych, tj. mosty Widawski (obiekt WWW nr 42.2), Pęgowski (obiekt WWW nr 42.3) oraz estakada Psarska (obiekt WWW nr 43), jednego kolejowego, tj. most Pęgowski (obiekt WWW nr 42.3.1) oraz przebudowa istniejącej powiązanej i kolidującej infrastruktury.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r., po upływie 51% czasu przewidzianego na ww. zadanie, zaawansowanie rzeczowe inwestycji wynosiło zaledwie 20,95%, natomiast zaawansowanie finansowe kształtowało się na poziomie 19,85%. Wydatkowane środki zamknęły się kwotą 31 519 028,09 zł, przy czym 23 815 319,12 zł stanowiła płatność zaliczkowa dokonana w 2014 r. na rzecz wykonawcy kontraktu (tj. 75,6% wydatków). Faktyczne zaawansowanie rzeczowe było niższe od zakładanego na poziomie 52%²⁵ o ok. 28,3%. W przeliczeniu na liczbę dni opóźnienie to wyniosło ok. 180 dni dla obwałowań oraz ok. 120 dni dla obiektów mostowych (poza obiektem WWW nr 42.3).

(dowód: akta kontroli str. 1848-2086; 2220-2411; 2416-2449; 2452-2743; 2830-2831)

²⁴ Nr 235/4, 241/1, 212/9 AM 1 Obręb Wilczyce.

²⁵ Wg harmonogramu na dzień 29 lutego 2016 r. stopień zaawansowania rzeczowego robót powinien wynosić ok. 52%.

WRT

W przypadku tego kontraktu od początku jego realizacji występowało wiele trudności, które przyczyniły się do niskiego stanu zaawansowania rzeczowego. Opóźnienia powstały już przed rozpoczęciem zasadniczych robót budowlanych tj. na etapie wykonywania kompensacji przyrodniczych²⁶, do których był zobowiązany wykonawca. W odniesieniu do wyznaczonego terminu wykonania kompensacji, tj. na dzień 14 marca 2015 r., opóźnienie wynosiło odpowiednio dla odtworzenia lasu łąkowego (kompensacja I) - 56 dni, a dla odtworzenia łąki (kompensacja II) - 71 dni. Było ono spowodowane błędnym zaplanowaniem przez wykonawcę terminu wykonania kompensacji, ponieważ założył on w tym samym czasie zarówno obsianie, jak i skoszenie łąki. Z opóźnieniem wynoszącym ok. 67 dni rozpoczęto także prace budowlane związane z konstruowaniem mostu drogowego Pęgowskiego (obiekt WWW nr 42.3) z powodu nieterminowego przekazania do eksploatacji (opóźnienie ok. ośmiu miesięcy) mostu tymczasowego przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta (dalej: „ZDiUM”).

JRP wskazuje na prawdopodobieństwo zakończenia tych robót na przełomie III i IV kwartału 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 2220-2411; 2416-2449; 2773-2829; 2830-2831; 2895-2901)

Największy wpływ na nieosiągnięcie zakładanego harmonogramem stopnia zaawansowania rzeczowego prac na kontrakcie B3-2 miały problemy związane z realizacją zadań dotyczących przebudowy wałów przeciwpowodziowych, gdzie liczba dni opóźnienia na dzień 29 lutego 2016 r. wynosiła ok. 180 dni (tj. ok. 6 miesięcy). W przypadku obiektów WWW nr 44.5, nr 44.6, nr 44.7, nr 45.4, nr 44.8; nr 44.18 i nr 44.15, opóźnienia wynikały m.in. z faktu, iż wykonawca przedstawiał materiały do budowy obwałowań, które nie spełniały warunków zapisanych w kontrakcie²⁷. Dodatkowo wykonawca gromadził bez akceptacji Inżyniera niezatwierdzone materiały gruntowe, pomimo iż Specyfikacja Techniczna nakazywała wbudowanie dowożonego materiału bez pośredniego składowania. Ostatecznie Inżynier zatwierdził grunty do budowy wałów w okresie od października 2015 r. do marca 2016 r., które umożliwiają budowę wałów na wszystkich obiektach.

Kolejne problemy, które wystąpiły w trakcie realizacji prac na kontrakcie B3-2 i miały wpływ na niski stopień zaawansowania rzeczowego, dotyczyły przebudowy mostu drogowego w m. Widawa (obiekt WWW nr 42.2), gdzie na dzień 29 lutego 2016 r. liczba dni opóźnienia w stosunku do czasu przewidzianego na jego realizację wynosi ok. 120 dni (tj. ok. 4 miesięcy). Rozpoczęcie zasadniczych robót budowlanych związanych z konstruowaniem tego mostu nastąpiło z opóźnieniem wynoszącym 100 dni (tj. ok. 3,3 miesiąca) z powodu prowadzenia uzgodnień ze ZDiUM w zakresie warunków przystąpienia do prac i przeprowadzenia montażu kładki (wspornika) dla pieszych do konstrukcji mostu tymczasowego, którego ZDiUM nie akceptował na etapie prac projektowych. Zgodnie, bowiem z wydanymi przez ZDiUM warunkami technicznymi, ruch pieszcy na moście tymczasowym, na objęzdzie mostu widawskiego, miał być poprowadzony na pasie wydzielonym z jezdni linią ciągłą. Dyrektor DZMiUW tłumacząc w tej sprawie, wskazała, że takie rozwiązanie, biorąc pod uwagę duże obciążenie ruchem (droga krajowa nr 5, kierunek Wrocław – Poznań), nie było bezpieczne. Dlatego na etapie realizacji prac podjęte zostały ponowne rozmowy ze ZDiUM, mające na celu doprowadzenie do zmiany wcześniejszych uzgodnień w tym zakresie. Dodatkowo podczas realizacji

²⁶ Z wyłączeniem obiektów WWW nr 42.2, nr 43, nr 44.6, nr 45.4 i nr 46.2.

²⁷ W szczególności, w których: [a] udział frakcji drobnych $d < 0,063$ mm nie przekroczy 40% suchej masy, w tym: frakcji pyłowych $0,002 < d < 0,063$ nie więcej niż 10%, a frakcji iłowych $d < 0,002$ nie więcej niż 30%, zaś wskaźnik różnoziarnistości U będzie większy niż 6; [b] grunty małowysadzinowe zawierają do 10% suchej masy frakcji pyłastych (średnica ziaren i cząstek grunty $f_n 0,063 \geq d > 0,002$ mm).

robót wystąpiła konieczność wprowadzenia zmiany rozwiązania technicznego kolizji z rurociągiem gazu przy moście Widawskim.

Natomiast w przypadku zadań związanych z budową nowych wałów w Psarach (obiekt WWW nr 44.7) oraz w Polanowicach (obiekt WWW nr 44.16), opóźnienia wynikały z kolizji realizowanej inwestycji z drogą S5 (dotyczyły wspólnych z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad (dalej: „GDDKiA”) nieruchomości). Porozumienie regulujące zasady i współpracę w zakresie realizacji robót na terenie zbiegu inwestycji, pomiędzy GDDKiA, a DZMiUW zostało zawarte w dniu 29 lutego 2016 r. W ramach prowadzonych rozmów ustalono zmiany w dokumentacji projektowej, aby wykorzystać drogi serwisowe w rejonie przyczółków nowej estakady S5, jako drogi obsługowe dla realizowanych obwałowań przez DZMiUW. Porozumienie regulowało również wzajemne świadczenia wykonawców bez prawa do odrębnego wynagrodzenia i ustalało odpowiedzialność gwarancyjną wykonawcy S5 o ile będzie korzystał z przejazdów wałowych po zakończeniu prac przez wykonawców DZMiUW.

(dowód: akta kontroli str. 1848-2086; 2220-2411; 2416-2449; 2773-2829; 2830-2831; 2832-2873; 2895-2903; 3189-3204)

W odniesieniu do powyższego należy wskazać, że istnieje ryzyko niedotrzymania dnia 18 grudnia 2016 r., jako terminu zakończenia kontraktu B3-2.

(dowód: akta kontroli str. 2895-2900)

Wykonawca był wielokrotnie²⁸ wzywany przez Inżyniera do dostarczenia aktualnych harmonogramów postępu robót w związku z występującymi opóźnieniami w rzeczywistym ich wykonaniu. Ostatnia aktualizacja harmonogramu została złożona przez wykonawcę w dniu 22 lutego 2016 r., jednak do czasu zakończenia czynności kontrolnych w jednostce, nie uzyskała akceptacji Inżyniera, ponieważ wskazane w harmonogramie terminy wykonania robót wykraczały poza terminy zakończenia kontraktu. Jako datę zakończenia kontraktu wykonawca wskazał dzień 18 lipca 2017 r., a więc 212 dni (ok. 7 miesięcy) po terminie umownym.

W trybie przewidzianym kontraktem, wykonawca był wzywany do poprawy swoich działań oraz otrzymywał wiele uwag do prowadzonych robót, a w szczególności do wymagań jakościowych, w tym spełnienia warunków technicznych określonych w dokumentacji projektowej i specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót, w odniesieniu do proponowanych przez wykonawcę gruntów do budowy obwałowań. Nie spełniały one, bowiem wymagań kontraktowych. Inżynier wielokrotnie również wskazywał na konieczność przeanalizowania wielkości zasobów sprzętowych i ludzkich w celu dostosowania ich do terminowej realizacji kontraktu. Dyrektor DZMiUW również wskazała, że w ocenie JRP wykonawca nie dysponuje odpowiednim potencjałem wykonawczym (m.in. wymienił cały personel wskazany w dokumentach bazowych i próbuje zatrudnić podwykonawców). Z tego powodu DZMiUW podjęła działania mające na celu zatrudnienia podwykonawców w celu przyspieszenia realizacji robót na tym kontrakcie.

(dowód: akta kontroli str. 2220-2411; 2416-2449; 2773-2829; 2830-2831; 2832-2873; 2895-2901; 3149-3182)

Wykonawca kontraktu B3-2 jako przyczynę opóźnień wskazywał brak dostępu do terenu, na którym miały być prowadzone roboty budowlane i złożył z tego powodu roszczenie. Zostało ono jednak odrzucone jako bezzasadne. Zdaniem Inżyniera, pomimo, iż w terminie umownym do dnia 12 lutego 2015 r. nie przekazano wykonawcy działek podlegających zajęciom czasowym (do dnia zakończenia

²⁸ Na przestrzeni realizacji kontraktu Inżynier Kontraktu 13 razy wydał polecenie aktualizacji harmonogramu robót.

czynności kontrolnych nie zostały przekazane wykonawcy 33 działki pod zajęcia czasowe), wykonawca nie był przygotowany do prowadzenia, robót, gdyż nie dysponował potencjałem wykonawczym. Wykonawca w dalszym ciągu informuje Inżyniera o jego uprawnieniach do roszczeń w związku z brakiem możliwości prowadzenia robót na wskazanych powyżej odcinkach.

(dowód: akta kontroli str. 2220-2411; 2416-2449; 2452-2743; 2773-2829; 2830-2831, 2832-2873)

W ramach kontraktu B3-2 wykonawcy zlecane²⁹ były także dodatkowe roboty obejmujące m.in.: [1] przemieszczenie oprzędów Barczatki Kataks, które znajdują się pod ścisłą ochroną. Wykonawca wystąpił do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu o wydanie zezwolenia na odstępstwo od zakazów w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną; [2] wywóz i utylizacja nielegalnych składowisk odpadów zlokalizowanych na terenie budowy, które zostały ujawnione w czasie prowadzenia robót; [3] przeniesienie (demontaż i ponowny montaż) drogowej stacji pogodowej na moście Widawskim (obiekt WWW nr 42.2); [4] kolizję nieużytkowanego rurociągu fi 800 z podporą mostu Pęgowskiego (obiekt WWW nr 42.3), który nie był wcześniej zinwentaryzowany, gdyż nie znajdował się w zasobach zakładów wodociągowych i kanalizacji; [5] wykonanie gazociągu tymczasowego na moście Widawskim (obiekt WWW nr 42.2.); [6] wykonanie ogrodzenia tymczasowego z siatki leśnej na obiekcie WWW nr 44.15 zgodnie z postanowieniem nr 2/2015 z dnia 2 marca 2015 r., zawartym pomiędzy Okręgowym Zarządem Polskiego Związku Działkowców we Wrocławiu, a Marszałkiem Województwa Dolnośląskiego; [7] wykonanie ścianki szczelnej zamiast muru z gabionów (obiekt WWW nr 42.2.). Zmiana była spowodowana koniecznością wykonania konstrukcji wsporczej do dojścia do chodnika tymczasowego zamontowanego na moście tymczasowym; [8] przebudowę niezainwentaryzowanego drenażu na obiekcie WWW nr 44.10, który został odkryty w trakcie prowadzenia robót; [9] rozbiórkę przepustu pod drogą nr 342 (obiekt WWW nr 42.3); [10] umocnienie brzegu oraz dna rzeki Widawy na obiekcie WWW nr 44.17; [11] wymiana nienośnych gruntów oraz odpadów (gruz betonowy, ceglany, tworzywa) na obiekcie WWW nr 44.15, nr 44.16 i nr 44.18; [12] przedłużenie wylotu przepustu na obiekcie WWW nr 43. Łączna wartość wyszczególnionych robót wynosiła 1 020 419,83 zł i finansowana była w ramach kwot warunkowych przewidzianych w kontrakcie i nie miała wpływu na całkowity wzrost kosztów inwestycji.

(dowód: akta kontroli str. 2416-2449)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Wobec opóźnień realizacji kontraktów B3-1 oraz B3-2, niezbędne jest zwiększenie mobilizacji sił i środków tych wykonawców, umożliwiających wzrost wydajności pracy oraz podjęcie działań, które zapewnią realizację tych zadań w akceptowalnym terminie. W tej sytuacji konieczny jest monitoring postępu prac po stronie wykonawców, przez JRP i Inżyniera, oraz podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie zagrożenia niezrealizowania tych zadań w akceptowalnych terminach.

1.3 Finansowanie Projektu

Opis stanu faktycznego

W dniu 3 kwietnia 2012 r. zawarta została umowa pomiędzy DZMiUW a NFOŚiGW o dofinansowanie realizacji Projektu³⁰ w ramach działania 3.1 priorytetu III POiŚ. Aneksiem z dnia 29 stycznia 2016 r. obniżono kwotę dofinansowania wydatków kwalifikowalnych zadań Projektu do wartości 122 430 979,71 zł.

(dowód: akta kontroli str. 1616-1752)

²⁹ Zgodnie z subklauzulą 13.5 umowy.

³⁰ W zakresie etapu I, tj. tzw. „zadań odrzańskich”.

W 2015 r. na realizację zadań w ramach Projektu przyznano DZMiUW środki finansowe w wysokości 241 820 000,00 zł, w tym:

- 33 000 000,00 zł – ze środków kredytu Banku Rozwoju Rady Europy (dalej: „BRRE”);
- 6 000 000,00 zł – ze środków pożyczki Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju (dalej: MBOiR);
- 43 174 000,00 zł – ze środków Funduszu Spójności (dalej: „FS”);
- 4 650 000,00 zł – dotacja celowa na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Projekt Modernizacji Wrocławskiego Węzła Wodnego, Komponent B3 Przebudowa kanału ulgi Odra – Widawa”, w ramach Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry, udzielona zgodnie z zawartą w dniu 16 września 2014 r. umową pomiędzy Gminą Wrocław, a Województwem Dolnośląskim (dalej: „dotacja Gminy Wrocław”);
- 42 460 000,00 zł – ze środków rezerwy celowej budżetu państwa - część 83, poz. 18 - Kontynuacja zadań wynikających z ustawy uchylającej Program dla Odry 2006 (dalej: „środki rezerwy celowej BP”);
- 112 536 000,00 zł – ze środków budżetu państwa (dalej: „BP”).

Jak wskazano w pkt. 1.2 niniejszego wystąpienia, do końca 2015 r. DZMiUW nie wykorzystał zaplanowanych środków z uwagi m.in. na: niższe niż planowano zaawansowanie finansowe kontraktów, brak konieczności realizacji robót dodatkowych i zamiennych oraz nie wypłacenie odszkodowań za zajęcia nieruchomości wobec braku zgody właścicieli na zaproponowaną ich wysokość.

Wobec powyższego ostatecznie Minister Finansów decyzjami z dnia 31 grudnia 2015 r. wprowadził zmiany w budżecie państwa na 2015 r. poprzez zmniejszenie wartości przyznanych środków finansowych z BRRE i MBOiR odpowiednio do kwot: 20 632 136,00 zł oraz 5 123 774,00 zł, tj. łącznie o kwotę 13 244 090,00 zł.

Ponadto w odniesieniu do środków z FS w kwocie 43 174 000,00 zł, ostatecznie decyzją Wojewody Dolnośląskiego z dnia 5 listopada 2015 r., zmniejszono kwotę zaplanowanych środków (dział 010, rozdział 01078, paragraf 6207) do wysokości 4 000 000,00 zł, tj. o 39 174 000,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 242-253; 318-329; 651-726; 750-757; 1753-1847; 1848-2086; 2904-2914; 3103-3119)

DZMiUW w materiałach planistycznych do projektu budżetu państwa na 2015 r. nieprawidłowo zaplanował środki finansowe przeznaczone na realizację zadań Projektu w wysokości 112 536 000,00 zł. Środki te zaklasyfikowane zostały w dziale 010³¹, rozdziale 01078, § 6209³² (realizacja zadań odrzańskich³³), zamiast w § 6510³⁴ (realizacja zadań widawskich)³⁵ i w takim kształcie przeniesione zostały do ustawy budżetowej na 2015 r.

³¹ Rolnictwo i łowiectwo.

³² Tj. dotacje celowe w ramach programów finansowych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, z wyłączeniem dochodów klasyfikowanych w paragrafie 625.

³³ Realizowane w ramach I etapu WWW.

³⁴ Tj. dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez samorząd województwa.

³⁵ Realizowane w ramach II etapu WWW „Przebudowa kanału ulgi Odra-Widawa”.

Ostatecznie, w wyniku podjętych działań, plan finansowy DZMiUW dla tych zadań zmniejszony został do kwoty 205 310,00 zł, natomiast środki w wysokości 110 011 154,00 zł objęte zostały blokadą Wojewody Dolnośląskiego³⁶.

Tym samym ostateczna kwota przyznanych środków na realizację przez DZMiUW zadań w ramach Projektu w 2015 r. wynosiła 77 071 220,00 zł, w tym:

- 20 632 136,00 zł – środki kredytu BRRE;
- 5 123 774,00 zł – środki pożyczki MBOiR;
- 4 000 000,00 zł – środki FS;
- 42 460 000,00 zł – środki rezerwy celowej BP;
- 4 650 000,00 zł – dotacja Gminy Wrocław;
- 205 310,00 zł – środki BP.

Do dnia 31 grudnia 2015 r. na rachunek DZMiUW wpłynęły środki finansowe w łącznej wysokości 74 437 663,32 zł, które wykorzystane zostały w 100%, tj.:

- 20 625 025,53 zł – ze środków kredytu BRRE;
- 5 123 773,22 zł – ze środków pożyczki MBOiR;
- 1 427 273,57 zł – ze środków FS;
- 42 460 000,00 zł – ze środków rezerwy celowej BP;
- 4 650 000,00 zł – z dotacji Gminy Wrocław;
- 151 591,00 zł – ze środków BP.

Spośród ostatecznie przyznanych do wydatkowania w 2015 r. środków w wysokości 77 071 220,00 zł, niewykorzystaną z końcem roku kwotę 2 626 445,00 zł (tj. 2 572 726,00 zł ze środków FS oraz 53 719,00 zł ze środków BP), objęto blokadą Wojewody Dolnośląskiego, a 0,16 zł przekazano na rachunek Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Jako przyczyny niskiego wykonania planowanych wydatków Dyrektor Zarządu wskazała głównie na oszczędności powstałe na kontraktach odrzańskich oraz w zakresie regulacji spraw własnościowych.

Niezależnie od powyższego DZMiUW nie wydatkował również środków w wysokości 27 800 000,00 zł, których niezrealizowane planowane kwoty nie wygasły z upływem roku budżetowego 2014 r. Ostatecznie z kwoty tej wykorzystano 20 386 722,80 zł a na rachunek NFOŚiGW zwrócono środki w wysokości 7 413 277,20 zł.

W odniesieniu do powyższego Dyrektor DZMiUW wskazała, że podjęto wiele działań zaradczych, aby zapobiec sytuacji niepełnego wydatkowania tych środków, w tym m.in. monitorowano postęp prac i stopień wykorzystania kwot warunkowych. Kwota wydatków niewygasających oszacowana była przede wszystkim na podstawie harmonogramów realizacji Projektu uwzględniających plany płatności wykonawców. Podczas narad koordynacyjnych wzywano Konsultanta Wsparcia Technicznego do prawidłowego ustalenia wysokości środków finansowych, które miały być wykorzystane w ramach kwot warunkowych. Ponieważ czynności odbiorowe na kontraktach odrzańskich zakończono dopiero w styczniu 2015 r., a także ze względu na dopuszczoną zapisami kontraktu możliwość zgłaszania (w okresie zgłaszania wad) potrzebę wykonania prac dodatkowych, ostateczna kwota była znana dopiero w 2015 r., co uniemożliwiło dokonanie zmiany w wykazie wydatków, których niezrealizowane planowane kwoty nie wygasły z upływem roku budżetowego 2014.

(dowód: akta kontroli str. 242-253; 318-329; 651-726; 750-757; 1753-1847; 1848-2086; 2904-2914; 3103-3119)

³⁶ Decyzje Wojewody Dolnośląskiego nr: [1] 226/2015 z dnia 20 listopada 2015 r. na kwotę 103 162 745 zł; [2] 254/2015 z dnia 7 grudnia 2015 r. na kwotę 6 794 690,00 zł oraz [3] 278/2015 z dnia 22 grudnia 2015 r. na kwotę 53 719,00 zł.

Kontrola wykazała, że czas oczekiwania na wydanie decyzji uruchamiającej środki pożyczki MBOiR, kredytu BRRE kształtował się na poziomie od sześciu do 26 dni, licząc od dnia złożenia przez DZMiUW wniosku do BKP. Natomiast czas oczekiwania na otrzymanie środków na rachunek Zarządu od momentu złożenia zapotrzebowania do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, wynosił od pięciu do 18 dni.

(dowód: akta kontroli str. 741-743)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności DZMiUW w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Jak wskazano powyżej, przy planowaniu dotacji celowych, ujętych w projekcie ustawy budżetowej na 2015 r., DZMiUW nieprawidłowo zaplanował środki finansowe przeznaczone na realizację zadań Projektu w wysokości 112 536 000,00 zł. Środki te zaklasyfikowane zostały w dziale 010, rozdziale 01078 w § 6209 (realizacja zadań odrzańskich) zamiast w § 6510 (realizacja zadań widawskich) i w takim kształcie przeniesione zostały do ustawy budżetowej na 2015 r. Działaniem tym naruszono postanowienia załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych. Dyrektor DZMiUW podejmowała działania mające na celu dokonanie odpowiednich zmian³⁷ w układzie klasyfikacji budżetowej, niemniej jednak kwota 110 011 154,00 zł nie została wykorzystana i ostatecznie Wojewoda Dolnośląski objął ją blokadą.

Dyrektor DZMiUW wyjaśniła, iż błędnej kwalifikacji paragrafów klasyfikacji budżetowej dokonano na etapie opracowywania materiałów planistycznych do projektu ustawy budżetowej na rok 2015. Dodatkowo wskazała, że w trakcie roku budżetowego podjęto szereg działań naprawczych, czego ostatecznym rezultatem było zmniejszenie tych środków w planie finansowym DZMiUW do kwoty 205 310,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 618-623; 655-658; 660-710; 1755-1816; 3103-3119)

1.4 Kontrola zarządcza

Opis stanu
faktycznego

W myśl postanowień art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³⁸ (dalej: „ufp”), zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej należy do obowiązków kierownika jednostki. W sprawozdaniu z przeprowadzonej samooceny funkcjonowania kontroli zarządczej za 2015 r., audytor wewnętrzny DZMiUW wskazał, że została zapewniona adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza. W oświadczeniu o stanie kontroli zarządczej za 2015 r. Dyrektor DZMiUW nie wniosła zastrzeżeń dotyczących obszarów działalności jednostki.

W badanym okresie prowadzony był bieżący monitoring i nadzór nad realizacją celów i zadań DZMiUW, uwzględniający ocenę zachowania kryterium oszczędności, zgodności z prawem, efektywności, terminowości i skuteczności podejmowanych działań m.in. poprzez spotkania, narady, raportowanie zaawansowania prac, kontrole wewnętrzne, audyt wewnętrzny oraz proces zarządzania ryzykiem w ramach prowadzonego Projektu.

DZMiUW w ramach zarządzania systemem kontroli zarządczej w Projekcie, dokonał identyfikacji 34 ryzyk w dziewięciu obszarach (w tym w czterech obszarach zidentyfikowano pięć ryzyk o najwyższym poziomie istotności). W iV kwartale 2015 r. dokonano monitoringu tych ryzyk oraz bieżącej oceny realizacji celów

³⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

Wnt

i zadań za okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 października 2015 r. W ramach tych działań poddano analizie zidentyfikowane ryzyka pod względem ich występowania, a także poddano ocenie ryzyka, które pojawiły się w badanym okresie, a nie zostały wcześniej zidentyfikowane.

W wyniku powyższego sklasyfikowano dwa ryzyka o najwyższym poziomie istotności. Jedno z nich, tj. *opóźnienia prac kontraktu B3-2 wynikające z niedotrzymania harmonogramu, roszczenia finansowe i czasowe wykonawcy z obszaru – realizacja, w tym roboty budowlane* - na etapie jego identyfikowania zostało sklasyfikowane, jako ryzyko o średnim poziomie istotności. Natomiast drugie dotyczące *sprzedaży drewna – nie ogłoszenie przetargu z powodu braku porozumienia z Zarządem Zieleni Miejskiej w zakresie nieruchomości z obszaru zamówienia publiczne* – nie zostało zidentyfikowane i sklasyfikowane w ogóle na etapie identyfikacji ryzyk. Dla wszystkich ryzyk opisano plan postępowania zawierający wymagane, podjęte lub planowane działania.

(dowód: akta kontroli str. 1549-1574)

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zauważa, że choć system kontroli zarządczej spełnia wymogi formalne stawiane w przepisach *ufp*, okazał się jednak niewystarczająco skuteczny do wyeliminowania problemów i opóźnień w realizacji Projektu.

1.5 Współpraca z Konsultantem Wsparcia Technicznego, zagrożenia i ryzyka związane z realizacją Projektu

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą występowały problemy we współpracy z Konsultantem Wsparcia technicznego, w tym dotyczące m.in.:

- koordynacji prac wykonawców kontraktów B3-1 oraz B3-2, w szczególności w zakresie opóźnień w realizacji harmonogramów robót oraz niskiego zaawansowania finansowego i rzeczowego;
- niewywiązywania się z realizacji zadań związanych z opracowaniem „ramowego plan zarządzania środowiskiem dla Projektu Odra-Wiśła” oraz ramowych planów pozyskana Nieruchomości i przesiedleń” do wykonania których zobowiązywał aneks nr 13 do umowy z dnia 14 października 2009 r.;
- stanu pozyskania i zwrotu nieruchomości w ramach realizacji „zadań odrzańskich” Projektu;
- przedkładania z opóźnieniem, jak również nierzetelnie przygotowanych, niekompletnych dokumentów i materiałów, które wymagają uzupełnień i zmian;
- niewystarczającego wzmocnienia struktury zespołu, w zakresie kontraktów widawskich;
- nieterminowego przekazywanie raportów miesięcznych i kwartalnych;
- aktualizacji strony internetowej Projektu.

W 2015 r. DZMIUW dwukrotnie wzywał Konsultanta Wsparcia Technicznego do poprawy w świadczeniu usług pod rygorem wstrzymania płatności.

(dowód: akta kontroli str. 2416-2449; 2832-2873; 2895-2900)

Ponadto do realnych zagrożeń związanych z terminowym wykonaniem zadań inwestycyjnych, należy zaliczyć realizację kontraktów B3-1 oraz B3-2, co zostało szczegółowo opisane w pkt 1.2.5 i 1.2.6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Uwagi dotyczące badanej działalności

1. NIK zwraca uwagę na potrzebę stałego monitoringu prac Konsultanta Wsparcia Technicznego w celu m.in. poprawy terminowości i jakości świadczonych usług. W sytuacji dalszego nierzetelnego wywiązywania się z postanowień zawartej umowy z 14 października 2009 r., koniecznym będzie zawieszenie płatności zgodnie z postanowieniami pkt 2.8. W standardach umów BŚ nie ma zapisów pozwalających na nakładanie kar umownych za nieterminowe wywiązywanie się z postanowień

kontraktowych, w związku z czym jedynym narzędziem mogącym zmobilizować Konsultanta do zachowywania odpowiedniej jakości i terminowości świadczonych będzie zawieszenie płatności do czasu podjęcia działań naprawczych.

2. Z uwagi na powstałe opóźnienia przy realizacji kontraktów B3-1 i B3-2, konieczne jest rzetelne sporządzanie tabeli monitoringu robót budowlanych, szczególnie w zakresie uwag jak i komentarzy Inżyniera w przedmiocie opóźnień i problemów występujących przy realizacji przywołanych kontraktów.

1.6 Zamówienia publiczne

Opis stanu faktycznego

W badanym okresie obowiązywał plan zamówień (Procurement Plan) z dnia 15 lipca 2010 r., aktualizowany w kolejnych latach. W 2015 r. DZMIUW przekazał do BKP aktualizację planu zamówień w dniu 23 lipca 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 1414-1431)

Badaniem objęto jedno postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego przeznaczonego do badania w trybie ex-post. Doboru zamówienia dokonano w sposób celowy, przyjmując, jako kryterium największą wartość zamówienia. Przedmiotem badanego postępowania była usługa polegająca na wykonaniu operatów szacunkowych, obejmujących wycenę nieruchomości rolnych, nierolnych, leśnych, zabudowanych, niezabudowanych oraz określenie wysokości odszkodowań za zajęcia stałe i czasowe nieruchomości, zlokalizowanych na terenie Wrocławia i gmin sąsiednich podlegających zajęciom trwałym w całości lub części oraz określenie wysokości odszkodowań za zajęcia czasowe nieruchomości koniecznych do realizacji robót budowlanych. Wartość szacunkowa zamówienia wynosiła 143 045,84 zł netto, tj. 33 857,81 euro³⁹.

(dowód: akta kontroli str. 1411;1488-1514)

Ogłoszenie o zamówieniu zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych (dalej: „BZP”) w dniu 31 lipca 2015 r., w siedzibie zamawiającego oraz na stronie internetowej www.dzmiuw.wroc.pl. Ustanowiono dwa kryteria oceny ofert, tj. cena (70%) oraz aktualizacja operatu szacunkowego (30%). Do upływu terminu składania ofert tj. do dnia 10 sierpnia 2015 r. wpłynęły cztery oferty. Zamówienie zostało udzielone rzeczoznawcy majątkowemu, który złożył najkorzystniejszą ofertę na kwotę 79 371,90 zł z aktualizacją operatu szacunkowego wynoszącą 25%. Tym samym dochowano zasady wyrażonej w art. 44 ust. 3 pkt 1 lit. B *ufp*, polegającej na optymalnym doborze metod i środków do osiągnięcia założonych celów. W dniu 24 sierpnia 2015 r. DZMiUW zawarł umowę z wybranym w ww. postępowaniu rzeczoznawcą majątkowym oraz zamieścił w BZP ogłoszenie o udzieleniu zamówienia. W 2015 r. z tytułu realizacji zamówienia wypłacono wykonawcy kwotę w wysokości 38 803,94 zł.

(dowód: akta kontroli str. 1411; 1488-1514)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność DZMiUW w zbadanym obszarze.

2. Badanie wydatków Projektu

Opis stanu faktycznego

Szczegółowym badaniem objęto wydatki na kwotę: 76 108 009,85 zł, stanowiącą 80,3% wszystkich wydatków poniesionych na realizację Projektu w 2015 r. W ramach Podkomponentów B1, B3, B5 i C3 analizowane wydatki wynosiły odpowiednio: 22 864 022,66 zł (30%), 47 382 364,19 zł (62,3%), 5 451 627,10 zł (7,2%) oraz 409 995,90 zł (0,5%) badanej próby.

³⁹ Zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1692), średni kurs złotego wynosił 4,2249 zł.

(dowód: akta kontroli str. 758-1150)

Kwota 22 864 022,66 zł stanowiła zapłatę dla wykonawców kontraktów B1-2, B1-3 i B1-11 za wykonane roboty budowlane oraz dotyczyła płatności pierwszej części kwoty zatrzymanej. Wydatki te zostały sfinansowane ze środków MBOiR, BRRE oraz FS.

W ramach Podkomponentu B3 poddana analizie kwota 47 382 364,19 zł stanowiła zapłatę dla wykonawców kontraktów B3-1 oraz B3-2 za wykonane roboty budowlane. Wydatki zostały sfinansowane ze środków rezerwy celowej BP, dotacji Gminy Wrocław oraz MBOiR.

W ramach Podkomponentu B5 zbadane wydatki w wysokości 5 451 627,10 zł poniesione zostały na wypłatę odszkodowań za zajęcia czasowe nieruchomości niezbędnych do realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Szymanów – nowy wał (obiekt WWW nr 44.9)” oraz na przeniesienie własności nieruchomości z mocy prawa na rzecz Skarbu Państwa⁴⁰ niezbędnych do realizacji zadań inwestycyjnych pn. „Kowale – nowy wał (obiekt WWW nr 44.13)”, „Rozbudowa kanału (obiekt WWW nr 41.3)”, „Kanał – nowy wał lewobrzeżny (obiekt WWW nr 44.11)”, „Świniary – modernizacja wału (obiekt WWW nr 44.18)”, „Pracze Widawskie (WWW nr 44.17)” w ramach etapu II Projektu Modernizacji Wrocławskiego Węzła Wodnego, tj. Przebudowa Kanału Ulgi Odra –Widawa. Wysokość odszkodowań została ustalona na podstawie operatów szacunkowych sporządzonych przez uprawnionych rzeczoznawców majątkowych zgodnie z zawartymi z nimi umowami⁴¹ podpisanymi w wyniku rozstrzygniętego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego. Zbadane wydatki sfinansowane zostały ze środków BRRE.

W ramach Podkomponentu C3 badaniu poddano wydatki w na kwotę 409 995,90 zł, stanowiące zapłatę dla Konsultanta Wsparcia Technicznego za pracę związaną z przygotowaniem dokumentów dla projektu Ochrony Przeciwpowodziowej „Odra-Wiśła”. Zbadane wydatki sfinansowane zostały w całości ze środków MBOiR.

(dowód: akta kontroli str. 758-1150)

Przeanalizowane wydatki, nie budziły zastrzeżeń NIK w zakresie ich zgodności z celami realizacji Projektu. Zostały one sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym przez osoby upoważnione, a wykazane w nich wielkości ujęto w księgach rachunkowych DZMiUW. Poddane badaniom wydatki zostały ujęte w sprawozdaniach finansowych Projektu i były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. W wyniku badania dokumentów księgowych stwierdzono kompletność i poprawność kontroli bieżącej dowodów księgowych potwierdzających dokonanie operacji gospodarczych i stanowiących podstawę zapisów w księgach rachunkowych.

DZMiUW terminowo przekazywał do BKP kwartalne sprawozdania z realizacji Projektu.

(dowód: akta kontroli str. 625-650; 758-1150; 1151-1410, 2892-2893)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności DZMiUW w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Zgodnie z postanowieniami procedur z dnia 31 października 2014 r. „Przepływy pieniężne, procedury sprawozdawcze i rozliczeniowe w Projekcie”, jednostki

⁴⁰ W trybie przepisów ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowy przeciwpowodziowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 143, poz. 963 ze zm.).

⁴¹ Z dnia 21 maja 2014 r. nr: [1] 0013/I/0160/01/WR/2014, [2] 0014/I/0160/WR/2014.

realizujące Projekt zobowiązane zostały do przekazywania do BKP miesięcznych sprawozdań finansowych nie później niż 10 dni po zakończeniu każdego miesiąca.

W okresie poddanym kontroli, na 12 sprawozdań miesięcznych, dwa przekazane zostały do BKP z opóźnieniem od jednego do 11 dni, tj. za lipiec w dniu 21 sierpnia 2015 r. oraz za wrzesień w dniu 13 października 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 1151-1410; 2874-2889; 2890-2891)

Kierownik Działu Projektu Banku Światowego wyjaśniła, że powodem powstania ww. nieprawidłowości była absencja personelu w okresie urlopowym oraz spiętrzenie prac i obowiązków pracownika odpowiedzialnego za przygotowywanie sprawozdań, co w ocenie NIK nie może stanowić uzasadnienia dla opóźnień w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 2890)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność DZMiUW w zbadanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴² (dalej: „ustawa o NIK”), wnosi o:

1. Podjęcie działań mających na celu rzetelne planowanie środków i ujmowanie ich we właściwych paragrafach klasyfikacji budżetowej.
2. Stały, bieżący monitoring postępu prac w ramach kontraktów B3-1 oraz B3-2, celem wyeliminowania zagrożeń niezrealizowania tych zadań w akceptowalnych terminach.
3. Terminowe przekazywanie do BKP sprawozdań miesięcznych z wykonania wydatków i płatności Projektu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁴² Dz. U. z 2015 r., poz. 1096 oraz z 2016 r., poz. 677.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia 27 maja 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Kontroler:
Renata Kojro
St. Inspektor kontroli państwowej

Renata Kojro

Podpis

DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu
Barbara Syta
-----
podpis
Barbara Syta